

De onturukelg van de arbeidersbewegz in dese 100 jaar <sup>toeg</sup> een beeld van voortdurende groei, entegelyk van herhaalde nederlagen. Het de groei v kapitalisme, groei v kapitaal en zyn macht, en de groei v arbeidersklasse, moesten de vormen van daelmatige stryd veranderen. Oude vormen moeta plaatsmaken voor nieuwe; ~~on~~ dat gebeurt daartoe hien onloochenendheid teonen, in nederlagen. Zoo zyn nederlagen, door lydelg en walle heen, sloot tot nieuwe opgroei in nieuwe strydvorm.

Reeds onmiddellg na het verschyn v K. M. de eerste klasse, bottoin ~~en~~, Aan de burgerlyke rev. 1848, die in Frankryk de heersch v bankkapitaal betrefz door geheele spec individuele kapitaal, sloot zich de proletariers-opstand in Parys, Juni 48 aan. Onthulde pesttisch, als een bliksem in donker, wat K. M. theoretisch had ~~betrefz~~ verkondgd, de onverzoenlyke klasse tegenstelling. ~~De poging v d bourgeoisie~~ Daarin: dat het machtswoel en illusie, door geramenh. rev. in arbeiders gewelt, door bourgeoisie neergedrukt in demonstratief herstel van oude slaven-poorie; door arb. in Parys met gewapende opstand beantwoord, daarna door bourg. neergeslagen door al haar macht. Te ontplooren: alle kleinburg. klassen achter zich, militair geweld, en weloverleed zelfvertrouwen. De nederlaag v de arbeiders, de felle moorddadige wraakhauch v bourgeoisie opnbaarden ~~nieuwe~~ werkelgshed v kapitalisme, ~~inaugurerend nieuw~~ en van klassensryd. ~~Maakte in geheel Europa~~ Maakte in geheel Europa bourg. rypp en bewust voor nieuwe keers, niet meer revol. met arb. samen tegen feod. klasse, maar met feod. kl. tegen de arbeiders. zg reaktie nu als feit en macht

Een nieuw hoogtepunt van sel uitbarstende klassensryd was de Parysche Commune in 1871. Aansluitend aan oorlg, die na de vernietigz van de oude militaire legers het Par. ~~tot~~ gewapende volk de macht gaf; weer pogis v bourg. te door ontwapens in oude foet. terug te drukken, was aanleed tot grijpen van de politieke macht. Gedenkwaaard omdat hier, spontaan, uit werkende <sup>zelfbewegz</sup> massa's nieuwe politieke vorm opspoor, vorm van zelfbeheer, <sup>of massa's</sup> van organisatie van ekon. leven van onder op. Onvolkomen nog, want bestaande staatsorganen voortgezet in democr. vorm; oorlgz-foestand verhinderde verdere ek. ontw. Kap. nu in hooge mate kleinburgerlyk; kleine burgerly en arb. samen; beheerst door kleinburgerly denkbeelden, niet opgewassen tegen <sup>militaire</sup> macht v bourg. die over geheel Frankryk, steun van duiz. overwinnaars. Komm. korte glanslyd van licht in de duistere 19e eeuw, toonde hoogere <sup>zelfbewegz v kleinburg. massa's</sup> gedel-groothed van so exultat die wereld. Nederlaag, vernietg nog veel feller wraakhauch en uitroei



Men heeft in later tyd <sup>praktisch</sup> de <sup>ers</sup>versch, de voorgestelde hervormings..  
 maatr, als maatstaf en voorvchr. voor alle tyden opgesteld, meestal  
 als konsevatisme, tegen nieuwe noodzakelften. <sup>12e</sup>Maar theorie  
~~Maar~~ nog ons kon niet latere ontwikkelvorm van kap. voorzien,  
 niet nieuwe geweldige krachten, niet daaruit ontstane noodzaak van  
 nieuwe slydform van onlaaglyk toegenom arbeid.

2<sup>e</sup>. theorie nog onvolkomen. Eerst na 1850 komt de diepe studie van  
 het kapitalisme, innerlyke structuur, en ontwikkel. tendence. Eerst  
 in 1859 inleidende basis v theorie, eerst 1869 1<sup>st</sup> band v het Kap.  
 gepubliceerd. Daarmee eerst theoret basis van arbeiders revolutie  
 volledig gelegd. —

Opzwey, aan het eind: vereenigt u, drukt uit eerste dringende  
 noodzaak; alleen, als enkelis, is proletarier machteloos tegenover  
 de kapitalist; slechts door vereenigt lot eenswillende mars a gelykwaards  
<sup>kracht.</sup>  
Beginnel tegenover kap. beginsel: persoonlyke vryheid van  
 individuele ondernemer, als enkelig deelnemer in ekon. leven,  
 stelt K.M. het socialistisch beginsel van gemeenschap als willeke  
 en handelende macht.

De inbezitnemis van de prod. middelen vanzelfsprekend, behoefde  
 nog niet nader omschreven, hoe en op welke wyse  
Verovering van politieke macht door de arbeiders. Nu bourgeoisie  
 geluist haar pol. macht, veroverd in rev, voor ekon. doeleinden.  
 Arb. veroveren die pol. heersch, dan ook voor ek. doeleinden.



Vorm v. Politieke heerschappy door bourgeoisie in vorm van  
parlementarisme. Dus vanzelf dat arbkl. deze vorm  
 overnam en ging gebruiken.

Daaruit wel leer opgebouwd dat arbkl. door middel van  
 parl. haar polit. organisatie doorvoert; dus staatsmacht  
 gebruikt om prod midd. in besit te nemen, en productie te  
 regelen (staats-socialisme). Deze gedachtelegas van  
overname en gebruik van meth. v. burgerlyke heerschappy

karakteriseert 2<sup>de</sup> periode van opkomende arb. beweg.  
 Gedachte dat arbkl. eigen, andere polit. organisatie nood heeft.  
 komt nog nüt op. Wel vaak gevoeld, uitgedrukt door tegenover de  
 politieke privileges v. d. heers. kl. de demokratisatie te stellen, waarbij  
 herinnering aan kleinburger democr. meer verlt

---



Nederlag v Comm. leende dat de methode v gewapende opstand niet meer paste, geen doelmatige schiedroom bij de nieuwe ontwikkelings van kapitalisme. Daarmee 1<sup>re</sup> periode, overname van methode der ~~oud~~ burgerlijke revolutie, afgesloten. Voor Frankrijk nu ~~Intussen reeds~~ 2<sup>de</sup> periode van verfraging van kap- indus. ontw. Afval v arb. prod. vermogen verminderd; kap zoekt nieuwe wege, financiële uitbreid door bankkapitaal. Arb. lange jaren ontnood, machteloos, eerst langzaam herstellen.

Intussen reeds nieuwe vormen van arbeidersstrijd opgekomen. in de landen van hoopste, en van snelste kap. ontw, Engeland en Duitsland. In Engeland de valbeweging, de trade unions, in D. de politieke beweging, de sociaaldemocratie. In beide ~~land~~ was de politieke revolutie v d. bourgeoisie voltooid, in Engeland door de Reform Bill en de afschaffing v d. graanrecht, waardoor de bouw. meester over de staat en over de meerwaarde werd; in Duitsl. door de <sup>politieke</sup> vereeniging van ~~het~~ <sup>het</sup> alle vroegere staates tot een ~~sterke~~ goed geconcentreerd machtig rijk. In de ek. opbloei na 1850 troonde zich in Eng. de vakvereeniging, als ~~een~~ eigen beweging van arbeiders voor verovering en verkeer van levensstandaard binnen kap. Voldovende bewegingsvrijheid. Rest van oude Chartisme voegde zich als democratische zuurdeesem in deze rijk georganiseerde arbeidersmassa's. In bo. er jaren groote ontwikkelings, ~~terwijl~~ zoowel fabrieksarb. in fabriek samenzelschap en gediscipline, als handwerkers nu onder kap. arbeidsvoorwaarden tot verzet en organisatie. ~~Vormden~~ <sup>Wonen</sup> begonnen ter verkeer van hun plaats strijd voor arb. kiesrecht; en stichtten de Internationale Associatie. Doel internationale <sup>reuzen</sup> <sup>gevoel</sup> verbindings, methoden v Eng. valstrijd in andere landen overdragen, stem v arb. in intern. politiekale horen, ter verdediging van democratie, tegen reaktionaire, vorstelijke macht, vooral Caarisme. Onder haar invloed in alle Europ. land van opgroeiend kapitalisme stakingsbeweging als eerste strijd uiting.

Vaak nog vermengd met revol-politieke sheringen, uitv. van behoefte moderne ~~politiek~~ burgerlijke ontwikkelings -

In de Internationale ~~tegenstelt~~ en strijd van 2 tendensen, enerzijds van organisatie, opgelegd door kap. ontw., reeds geformuleerd in 1 K.M., anderzijds van vrijheid, aansluitend aan burgerl. vrijheid als basis van kap., door arb. als leuze voor verzet tegen kapitalisme (keuze uitbreid en onderdruk) als strijd van groote woordvoerders en leiders, Marx enerzijds, Bakoenin de anarchist anderzijds.







Zoo een halve eeuw na K.M. ~~K.M.~~ zijn oproeps reeds in sterke mate vervuld. Arbeiders hadden zich vereenigd, nog niet alle natuurlijke, maar sterke kern, als kristallisatiepunt. Arbeidsvoorwaarden, plaats als verkoopers arbeid in kapitalistische wereld verzekerd; loonen en arbeidstijd in voortdurende strijd en onderhandel, op peil gehouden tegen neerdrukkende kracht v. kapitaal, in voortdurende wrede onverzwaarde guerrilla. Sociaaldemocratie gaf geestelijke inhoud van wereldbeschouwing, van sociale theorie en politieke doeleinden. ~~Hereng~~ <sup>Verhuys</sup> - en parlam. strijd van nu, met onmiddellijke hervorming als inzet, was voortdurend einddoel: verovering <sup>staats</sup> ~~politieke~~ macht door arbeidersklasse; deze socialisme staatsmacht onteigent het kapitaal en organiseert door wetgeving de productie tot een socialisme behoeftel-productie, van boven door staatsorganen geleid die zoo economische organen worden. De groeiende cijfers van percentage loonarbeiders onder de bevolking, van verkiezingsuitslagen voor sociaaldemocratie, kwamen als de voortgaande wijzen van een onwrikbare de onafwendbare komende regeeraal van het socialisme. Dit alles als bevestigde theorie, gebaseerd op Marx' leer van mens. ontw., productiekraft, en klanstrijd, in kleinere leidende groepen, en als vaag geloof in een betere socialistische mens der toekomst in de breedste arb. massa's, tot ver buiten de partij.

Niet slechts kwantitatief, maar ook kwalitatief was dit loch nog maar gedeeltelijke vervulling van de door het K.M. opgestelde taak van ~~verovering~~ <sup>verovering</sup> v. h. prod. tot verovering van de wereld. ~~Maar~~ <sup>Maar</sup> de sterke ontwaken en toepassing van eigeninitiatief, van geestelijke bewustwording van uitbouw, van klassepositie, van ~~stij~~ kennis van mens, van sterke solidariteit in strijd, in de democr. vormen van eigenbeheer, ~~in~~ <sup>in</sup> opbouw van strijdorganisaties. Klasse vindt zich, en vormt zich. Maar het is nog slechts een verzamelen, geleidelijk, en soepelmaken met de kapitaalmacht, meest op kleine schaal, steeds in gedeeltelijke gewachten. Mozen gedachten en programma's bezig houden met socialisme toekomst, praktisch was strijd door status en onderhandel, voor directe ~~levens~~ <sup>arbeids</sup> voorwaarden, polit. strijd om parlementaire wetten ter regels van kapitalisme. Wordt voerders, die soc. gedachte bracht, en in parlementen optrad, vaak uit bouw- en middenstand, groeiden tot deze taak; bestuurders en beambten van de tot reuseng. groeiende vakbonden en partij werden tot ~~afname~~ <sup>afname</sup> ~~leidende~~ <sup>leidende</sup>, die besloten en regeerden in deze opgroeiende arbeiderswereld.



Vergelyk van groei der arbeidersklasse met vele eeuwen vroeger opgroei van burgerklasse in de feodale wereld. Zoals in de middeleeuwen burgers zich als nieuwe eigen wereld organiseerden, in gilden, in steden met stadsbesturen, toch ondanks enkele malen slagend verzet en opstand onderworpen aan groote feodale macht, vaak adellijke heeren als aanvoerders, of hun eigen leiders, ~~burgemeester~~ stadsbestuurders, patriciers tot adellijke staat verheven — Zoo nu in de opgroeiende arbeiderswereld. Vormt een intrinsieek bestanddeel van kapitalisme, dat nog geheel maatsch. bepaalt, vervult, beheerst; haar strijd, organisaties, partijen, valbonde zijn organen van het kapitalisme, noodig om het te kunnen doen functioneeren. Oot gaandeewes, nu ze een macht worde, erkend als macht, ook gebruikt als macht.

Uit de nieuwe intellectuele middenstand sluit veler zich bij arbeiders aan, als woordvoerders, zedaalmeesters, propagandisten, theoretici, krygen geestelike, deluwyls ook organisatorisch en politieke leidende functies. Van hen, als opporitionele en revolutionaire deel, van de groeiende middenklasse, gaan de verbanden uit en overgagen naar het geheel van ~~het~~ socialistische kennis en behuwaamheid is basis van ~~het~~ functie in msch leven, vervult een msch behoefte, verzekert levensonderhoud; het socialisme wordt tot een waar, een verkoopbaar bezit, een speciale gewilde vorm van arbeidskracht.

De nieuw gegroeide massale organisaties v d arbel. zijn niet enkel org. v strijd tegen kapitaal — dit steeds dagelijks bedrijf om plaats te verzekeren, te verdedigen — maar ook organen binnen en van het kapitalisme. Waar het kap. voor zijn groote wereldelangen de arbeidersmassa's noodig heeft, nu als organisaties gemakkelijk ingeschakeld, door middel van de leuende partij- en valburokratie. Dit kwam tot scherpe uitlijning in de eerstbarnt, 1<sup>ste</sup> wereldoorlog.

Twintig jaar lange prosperiteit van kapitaal had arbeidersklasse breede levensmogelijkheid, nu het ook onder voortdurende strijd gebracht. Gedachte aan revolutie als noodzaak teruggedrongen; mogelijkheid van voortgaande hervorming, steeds radicaler, tot socialisme, als maar het felle egoistische verzet der kap. kon gebroken worden door volksmachtigheid. Abnormale groei gepaard met beperkte blite op, als gemeene blasterij.



A 6. 144/8

van de proletarische revolutie  
Nu vervormde zich ook de theorie, ~~het~~ de leer van het  
Marxisme. (Ze werd vereenvoudigd met de leer van de  
sociaaldemocratie: verovering van staatsmacht, <sup>door middel van parlementaire meerderheid</sup> om deze  
te gebruiken voor <sup>ontgegens der bourgeoisie en</sup> organisatie der productie.)  
In de <sup>leer</sup> theorie van de sociaaldemocratie werd zij tot het veroveren  
van de regeringsmacht door de sociaaldem. partij, door middel  
van parlement en parlem. strijd, met het doel de staatsmacht  
te gebruiken tot ontgegens van de bourgeoisie en organisatie der  
productie.

Verovering van politieke macht in m.sch. werd tot veroveren  
van regering door parlementsmeerderheid. Strijd van de klasse  
voor <sup>haar vrijheid</sup> eigen meesterschap werd tot strijd van de partij voor  
haar ~~meesterschap~~ haar heerschappij. Klassenstrijd werd tot  
parlementaire actie. Het doel, organisatie van productie  
door de arbeidersklasse werd tot organisatie van productie  
door de staatsmacht, tot staatsocialisme.

Wat bij Marx ontgegens der onteigenaars heeft, het ontnemen van  
besit der productiemid aan de bourgeoisie, het opheffen v d uitbuiting,  
werd tot wettelijke geregeldde afkoopings onder behoud van  
recht op meerwaarde, bestendigs van uitbuiting.

De revolutie wordt tot voortgezette reeks van hervormingen.

Dit was een <sup>vorm van</sup> socialistische leer en een <sup>vorm van</sup> marxistische theorie, ~~aan~~  
vooral aangepast aan en opkomend uit de intellectuele leiders van  
de beweging. Hierin werd zij waren het begin van een nieuwe  
klasse, met eigen functie en eigen klasse opvatting: ~~leiders van een~~  
~~beweging der~~ zij zagen als hun taak de massa: tot bewustzijn  
van klassenstrijd en socialisme te brengen, opdat deze hen aan het  
hoofd van staat zou brengen; dan konden zij, als regerings  
door wettelijke machtsgebruik, het socialisme invoeren, de arbeiders v d  
uitbuiting bevrijden. De beweging der de opheffen van kapitalisme  
zou hun werk zijn als de geestelijke en organisatorische leiders, de  
aanzuigders; de massale kracht v d de door hen geleide arbeidersklasse  
~~kon~~ <sup>massaal</sup> ~~gevoerd~~ <sup>gevoerd</sup> werd door hun geestelijke kracht,  
de kennis en het idealisme van de leiders.



De 1<sup>ste</sup> wereldoorlog was inienstloot van de sociaaldemocratie  
als orgaan van de proletarische revolutie. Ten eerste doordat hij  
haar machtsloosheid en ongeschildtheid openbaarde, tot nu toe  
verborgen onder de oude leeren leuzen, maar reeds gevoeld en  
gebruist als bederf, reformisme, ontzaking; en ten tweede doordat hij  
gevolgen en uitwerkingen -

gevolgen en uitwerkingen -  
 . Wat hij openbaarde was het feit, dat de arbeidersklasse nu  
 slechts eerste stap op weg naar ~~de~~ zelfbeheers had gedaan.  
 Het was een afwijking van oude gehoorzaamheid aan burgerlijke orde,  
 naar voren en aanhang

Waar hij op weg naar ~~de~~ zelfbevijsd nu  
 slechts eerste stap op weg naar ~~de~~ zelfbevijsd nu  
 Wel losgemaakt van oude gehoorzaamheid aan burgerlijke orde,  
 wel de burg-kap. regereiders verwoogen en haar stem en aanhang  
 van zelfgehezen regereiders gegeven, wel reuzenorganisaties <sup>die eenzijdig worden in</sup> ~~gezet~~,  
 wel door opoffering, <sup>solidaireit</sup>, nieuwe geest van verzet in slakingen  
 concensie van kapitaal <sup>wel de sociale socialisme was parkeer</sup> ael afgevoogen. Maar deze reuzenorg. waren  
 in handen van ~~grote~~ <sup>hun</sup> leiders, die in pers en organis. hun gewalts  
 van socialisme inrijzen; hun slakingsstrijd vond grens in de  
 reusachtige groei & kapitaalmacht, waartegen vak leiders <sup>slach meer</sup> zich machteloos  
 voelden; het soc. ideaal werd een bevijsd door anderen. Door nieuwe  
 regereiders, <sup>hun</sup> ~~waarby~~ zelf nauwelijks meer ~~by~~ dan stembruije  
 invullen. Wat aan ochieve drijvkracht in de uitgebouwde klasse  
 zelf aanwezig was, bleef geheel ongebruikt, ~~kan niet tot werke~~  
 Het grondfeit, dat een onderwoogen uitgebouwde klasse ~~ook~~ alleen  
 tot vrijheid kan komen door zelfbevijsd, door de uiterste  
 inspanning van al haar krachten, door opoffering en toewijding, door  
 zich geheel te geven aan de strijd, daar de tegenstander zoo groot en  
 machts is — dit grondfeit werd in de socialistische illusie over  
 het hoofd gezien. Eerste aamloosheid tot theoretische kritiek  
 by marxistische oppositie, tot ~~bevijsd~~ <sup>toelichting</sup> ~~achter van man's~~ <sup>zelf werden</sup>  
~~alleen gehouwen, opgeleed~~ <sup>in begin 20 de eeuw</sup>  
 van een leidersklasse was niet  
 van het kapitalisme,

De organisatie in handen van een leiders klasse was niet slechts daarmee tot een ~~macht~~ monument van het kapitalisme in de nationale oorlog, maar ook in de tijd tegen de arbeiders zelf, tegen haar revolutie, tot instandhouding van haar uitbuit.



De oorlog <sup>toonde</sup> ~~was~~ in een slotus, doordat <sup>alle</sup> ~~alle~~ <sup>lyna</sup> ~~lyna~~ <sup>gehele</sup> ~~gehele~~ <sup>beiden</sup> ~~beiden~~ leiders app. zich in dienst van kap. oorlog voer, stelde, de leer van internationalisme ~~sch~~ <sup>verzaakte</sup>, organisatie <sup>macht</sup> in dienst van generale staf, org zelf tenverlede tot beweg. loonheid. Maar in de <sup>men</sup> ~~de~~ <sup>ideologische partijen</sup> ~~ideologische partijen~~ troostte zich met overtuigings, dat <sup>de</sup> ~~in~~ <sup>de</sup> ~~de~~ <sup>wereld</sup> ~~wereld~~ <sup>kafashe</sup> ~~kafashe~~; de ondergang van het kapitalisme zou inluider. Nu de <sup>manas</sup> ~~manas~~ <sup>in</sup> ~~in <sup>de</sup> ~~de~~ <sup>verschruide</sup> ~~verschruide~~ het wereldje wesen v kap. had leere kenne, en na de verwoest van alle prod krachten tegenover erger honger en nood stond, die hen met gehele ondergog bedreigde, nu zoude ze opstaan, moeten opstaan, als eenige redding het kap. aanvalle, het socialisme <sup>verwekenlyk</sup>. <sup>Staan</sup> ~~Staan~~ het einde van de oorlog <sup>van</sup> ~~van~~ <sup>de</sup> ~~de~~ <sup>revolutie</sup> ~~revolutie~~ <sup>komme</sup>. <sup>het</sup> ~~het~~ <sup>meest</sup> ~~meest <sup>geleide</sup>. <sup>geleide</sup>~~~~

De revolutie kwam, de socialistische revolutie. In Rusland eerst, in Duitsland een paar later werd de socialistische partij meester van de staatsmacht.

In Rusland <sup>met</sup> ~~met~~ <sup>overwegend</sup> ~~overwegend <sup>agrarisch</sup> ~~agrarisch~~ <sup>land</sup> ~~land, met slechts eenige grootindustrie <sup>van</sup> ~~van~~ <sup>het</sup> ~~het <sup>kapitaal</sup> ~~kapitaal, met overheersende kleine bourgeoisie, onder <sup>verminderd</sup> ~~verminderd~~ <sup>Tsaren</sup> ~~Tsaren <sup>despotisme</sup> ~~despotisme, zonder parlementarisme. <sup>gemaakte</sup> ~~gemaakte <sup>onverwijf</sup> ~~onverwijf <sup>van</sup> ~~van~~ <sup>vermolnde</sup> ~~vermolnde <sup>Tsarine</sup> ~~Tsarine~~, door <sup>stokings</sup> ~~stokings~~ <sup>bewegs</sup> ~~bewegs van arbeiders reeds ondernijnd / <sup>Partij</sup> ~~Partij~~, die zich nu kommunistisch noemde, om tegenst. met W. Eur. collaboreerde te doen uitkomen, als leidster van arbeiders en boeren, <sup>nam</sup> ~~nam~~ <sup>te</sup> ~~te <sup>tot</sup> ~~tot <sup>organisatie</sup> ~~organisatie <sup>der</sup> ~~der <sup>regeeris</sup> ~~regeeris~~. <sup>Taak</sup> ~~Taak <sup>de</sup> ~~de <sup>productie</sup> ~~productie <sup>op</sup> ~~op~~ <sup>te</sup> ~~te <sup>bouw</sup> ~~bouw, om in snelle moerzame ontwikkeling — belemmwed door <sup>militaire</sup> ~~militaire~~ <sup>poging</sup> ~~poging van het Westers kap. <sup>zijn</sup> ~~zijn~~ <sup>macht</sup> ~~macht te herwinen, die <sup>kegelyk</sup> ~~kegelyk <sup>politiek</sup> ~~politiek <sup>consolideer</sup> ~~consolideer werden — werd getracht de Westel. en Amerik. techniek in te halen.~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~

De Organisatievorm in strijd der arbeiders, ook van de soldaten en boeren, waren de zelfgekozen komitees van actie, raden, sovjets genoemd. Vormen <sup>die</sup> ~~die~~ <sup>zich</sup> ~~zich~~ <sup>Unie</sup> ~~Unie~~ <sup>van</sup> ~~van~~ <sup>socialistische</sup> ~~socialistische <sup>Soviet</sup> ~~Soviet <sup>republieken</sup> ~~republieken~~ <sup>noemde</sup>.~~~~

De komm. partij, <sup>gangevuld</sup> ~~gangevuld <sup>met</sup> ~~met <sup>overgenomen</sup> ~~overgenomen <sup>ambtenaren</sup> ~~ambtenaren, <sup>wordt</sup> ~~wordt <sup>het</sup> ~~het <sup>de</sup> ~~de~~ <sup>regeering</sup> ~~regeering, <sup>gevoerd</sup> ~~gevoerd <sup>door</sup> ~~door <sup>bestond</sup> ~~bestond <sup>uit</sup> ~~uit <sup>ambtenaren</sup> ~~ambtenaren~~, <sup>samen</sup> ~~samen <sup>de</sup> ~~de~~ <sup>leidende</sup> ~~leidende~~ <sup>klasse</sup> ~~klasse een klasse van ambtenaren, leiders van productie, meesters van productiemiddelen, met de komm. partij als centrale politieke macht; en van product, dus ook meesters over de arbeiders massa's van snel opgroeiende industriele en agrarische grootbedrijven. Staat als bezitter v prod middel, <sup>arbeiders</sup> ~~arbeiders~~ <sup>massa</sup> ~~massa. De staat als systeem staatskapitalisme; regeeris dictatuur van partij.~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~~



In Duitsland, 1 jaar na Rusland militair ineenstorten, 144  
werde pogingen van alreëve minderheidsgroepen van arbeiders om  
naar Ruumse voorbeeld door ~~zelf~~ radenorg. in onder op een revolutie  
macht te vormen, getwaarschoot door de passiviteit der massa's,  
die op de organisatie vertrouwde. De partijleiders verbonden  
zich met de militaire macht v d bourgeoisie om deze actie  
neer te werpen. Als meesters der regering werden zij tot organen  
van het nog machtige kapitaal, beperkte zich tot verwarp van  
~~andere~~ <sup>politiek</sup> vorm van de keizerlyke door meer democratische vorm,  
delen niet om productie ~~aan~~ te organiseren door staatsmacht.  
Nieuwe parlements <sup>voor de keizerlyke</sup> werden verkoren, ~~met~~ met burgerlyke  
meerderheid; ~~hier~~ <sup>politiek</sup> hiernach v bourgeoisie hersteld, met socialistisch  
politici als uitvoerders en deelnemers  
In andere landen, de overwinnaars van de wereldoorlog, was  
de verandering nu geringer; beperkte zich tot opname van  
sociaaldemocr. partijleiders in de burgerlyke regering.

Als resultaat van de 1<sup>ste</sup> wereldoorlog. arbeid. in sterke roeris en  
beweging gebracht. Aan eerste begin van zelfstandige actie, massaal  
door ~~straatheloo~~ <sup>keizerlyke</sup> en stakingen voor politiek doel, tegen staatsmacht,  
door middel van zelfgevoemde organisaties, actiekomites, raden.  
Maar alleen in Rusland politiek doel bereikt, vermelzen v Karisme;  
Daarna de soviets tot machtsloosheid, organen van regering die als  
dictatuur mens. beheerst. In Duitsland niet eens zo ver, datelke  
opgevang door soc. partijleiders en teruggevoerd en vernietigd.  
Het kapitalisme herstelde zich als macht over de mens en arbeid.  
Maar in Europa verarmd, in kon en pol. krisis getreden X  
In Amerika versterkt, tot grooter rykdom en macht en bloei.

X Arbeid ~~beweging~~ beweging in depressie, stilstand:  
Al haar verzet opgevang door Komm. Party, die haar wil winnen  
als ~~aan~~ <sup>door</sup> ~~kracht~~ <sup>kracht</sup> voor een staatskaps. naar Ruumse model.  
Beide partijen in grond zelfde doel, organisatie van staat geleide  
productie, genaamd staatsocialisme, nieuwe vorm van  
kapit. uitbuiting -  
Dere ontmoet ~~stroom~~ <sup>stroom</sup> tendens kap. naar staats-concentratie.  
vloeren samen.  
Socialisme en komm. beide kracht tot verwezenlyk ~~staats~~ van  
hooftvorm v door staat geleide en georg kapitalisme.



## Honderd jaar Kommunistisch Manifest

De verschijning van ~~het~~ K.M., in 1847, was een der belangrijkste mijlpalen in de opkomst en groei van de arbeidersbew. Voorzeker deze te voren reeds bestond, in Engeland, met zwakke sporen elders, toch zeggen, dat door K.M. de arb. bew. tot ~~leven~~ <sup>levend</sup> ding werd; want daardoor eerst zelfbewustzijn. Het K.M. gaf ~~aan~~ <sup>aan</sup> de arb. bew. haar theorie, maakte de spontane onbewuste tot een bewuste beweging. ~~Theorie van de arb. bew.~~ <sup>vd arb. bew.</sup> ~~de. ~~aan~~ Geest en bewustzijn~~ (kan slechts bestaan als kritiek op kapitalisme <sup>v sociale ~~en~~ communisme</sup>) (die meteen opstelt van doel en program als nieuwe ~~maatschappij~~ <sup>maatschappij</sup> vorm opstelt) dus theorie van de arb. bew. bestaat wezenlijk in theorie v h kapitalisme. ~~De~~

Daarin ligt de eerste betekenis van het K.M., dat het gaf een theorie van het kapitalisme. De nieuwe snelle ontwikkelg van de wereld omken, die de menschen overweldigde, werd hier in haar weren onthuld: de ontwikkelg van het kapitalisme als nieuwe produktiewijze die de oude verhoudingen verstoortte en vernietigde, die de oude gebondenheden ophef om er nieuwe, zwaardere gebondenheid voor in plaats te geven; die de werkende massa's formeele vrijheden bracht om ze onder een dieper juk van uitbuiting nieuw te drukken.

Dat was de eerste openbaring voor de tijdgenooten: de ~~revolutie~~ <sup>voor het eerst</sup> alles revolutionerende rol van het kapitaal werd hier (op scherpe wijze) geteekend. En daarmee ook de revolutionaire rol van de bourgeoisie als de ~~nu~~ <sup>nu</sup> tot volle macht komende. De inhoud van de geschiedenis <sup>in</sup> ~~is~~ <sup>klanshied</sup>, met name ~~die~~ <sup>die</sup> van bourgeoisie tegen feudale klassen. nieuwe heersende klasse. De politieke revoluties, die de geschiedenis van de voorafgaande eeuwen vullen, de Nederlandse, de Engelse, de Franse, worden nu gezien als steeds verdere episoeden <sup>het oplossen</sup> in de ~~strijd~~ <sup>strijd</sup> van de bourgeoisie tot heersende klasse. En ~~de~~ <sup>de</sup> regetocht is nog niet ten einde; naarmate de kapitalistische industrie zich over verdere landen gaat uitbreiden, zal ook daar de bourgeoisie ~~in~~ <sup>in</sup> een revolutie de macht veroveren en de oude verhoudij vernietigen.

Maar nog grootere en belangrijker openbaring was de revolutionaire rol van de

Rev. rol  
bourg.  
nog niet  
afgeleerd.

1848 eerste  
felte politieke  
betekenis



nieuw opkomende klasse, het proletariaat. De ontwikkeling van het kapitalisme trekt steeds  
 grotere massa's ~~industrialen~~ als industriële arbeiders in de fabrieken; <sup>uit</sup> hun uitbreiding ontspringt  
 het verzet, de nieuwe klassenstrijd van het prot. tegen de bourgeoisie. En deze kan slechts  
 als doel hebben, verovering van de heerschappij over de maatschappij, meesterschap over  
 de productie, om deze om te zetten in een gemeenschapp. prod. voor gebruik, zonder uitbuiting.  
 Dus vernietiging van het kapitalisme, door de ~~strijd~~, de opkomst, de macht van de door  
 het kap. zelf gevormde <sup>geconcentreerde</sup> en tot eenheid en kracht gebrachte arbeidersklasse. Wat te voren  
 wel als utopie opgesteld was, werd hier ~~tot een~~ <sup>door denkers en schrijvers als bedacht ideaal</sup> als resultaat ontwikkeld van de  
 zichtbare ontwikkeling van de proletarische klassenstrijd.

Zoo kreeg de strijd der arbeiders een nieuwe betekenis. Wat te voren was  
 aangezien als hinderlijke, ergerlijke uitbarstingen van <sup>(verzet van</sup> ~~vele~~ <sup>vele</sup>) ellendige (neergetrapte)  
 onwetende werkers, in opstanden enstakingen, bleek nu de kiem, het begin te  
 zijn van een klassebeweging, die de mensheid uit armoede en ellende <sup>naga</sup> ~~tot~~ een  
 hogere maatschappijvorm van georganiseerde arbeid en overvloed zou voeren.

toev.  
v. blz 3

Dit was de groote ~~nieuwe~~ algemeene theorie, het nieuwe inzicht in de ontwikkeling  
 van de maatschappij, een licht op heden en toekomst, dat als blyvende nieuwe wetenschap  
 het K.M. tot een ~~van de~~ der belangrijkste geschriften van de 19de eeuw maakte.

Daarnaast gaf het de denkbeelden weer, hoe de opstellers zich in die tijd, onder de  
 gegeven omstandigheden, de naaste toekomst, de praktische ontwikkeling voorstelden.  
 In de burgerlijke revoluties ~~van de 18de eeuw~~ hadden steeds de groote volksmassa's de strijd-  
 kracht moeten leveren tot omverwerping van de oude machten; ~~in deze~~ <sup>nu</sup> in  
 toenemende mate uit <sup>aan</sup> arbeiders, steeds meer industriële arbeiders bestaande massa's hadden  
 daarbij niet slechts eigen klasse-eischen <sup>bewijs van beginnend klassebewustzijn</sup> opgesteld, maar vaak zelfs de macht uitgeoefend  
 om radicale maatregelen door te voeren, ~~om de bourgeoisie te vernietigen~~ <sup>om de normale gang</sup> voor de ~~heerschappij~~ <sup>heerschappij</sup> van de  
 bourgeoisie zich ~~kan~~ <sup>en macht</sup> verhogen. Dit was ook voor komende revoluties te verwachten:  
 steeds grooter aandeel van ~~de~~ arbeiders, gewapend en georganiseerd, maar die nu,



in plaats van gedwee de gewonnen macht aan de bourgeoisie af te staan, dese voor eigen doeleinden zouden gebruiken: door eigen eisen op te stellen, die <sup>(en door te voeren, hun)</sup> (een blyvende politieke macht zouden verzekeren. Door nu het doel, communisme, als strijd doel klaar voor zich te zien, kon uit ~~aan~~ de burgerlyke revolutie het begin van de proletarische revolutie opgroeien. Wilde de bourgeoisie in een land van opgroeiende industrie het feodalisme vernietigen, de macht van koningschap en adel overwinnen, de staatsmacht veroveren, dan moest zy de arbeiders als haar strijdmacht wapenen; maar daarmee konden dese nie ~~hun~~ <sup>een</sup> eigen klassesrijd gaan voeren. En het K.M. somde een aantal hervormingsmacht tegeven op, die hun macht aan de koninkrijken, de mach. de weg naar socialisme openen, als eerste trap.

op blz  
2

Wat was daar toe noodig? Ten eerste dit nieuwe inzicht dat aan de arbeiders het groote doel van hun strijd voor oogen stelde. En dan de vereeniging van de geheele klasse tot een eensgezinde massa, georganiseerd in éene strijdmacht, door dese vast eenheid een onweerstaanbare macht vormend. Daarom eindigde het K.M. met de oproep aan de proletariërs, overal, in alle landen: vereenigt u.

Op Duitsland, zei het K.M. dan verder, hadden de kommunisten vooral het oog gevestigd. Dit land was het naast toe aan de burgerlyke revolutie; hier begon de industrie op te komen, en onder de in betekenis groeiende bourgeoisie was reeds een sterke beweging tegen het absolutistisch regeringsysteem gaande. Duitse kommunisten, gevoed door uit Engelse en Franse arbeidersbevegi gekomen leeringen, stonden gereed om als leidende, richtende krachten in de proletarische revolutie op te treden.

Het kwam anders. Het volgend jaar, in 1848, brak inderdaad de Duitse revolutie uit. <sup>(invoeren)</sup> ~~in Parijs~~ <sup>in Weenen en Berlyn</sup> de kroepen ~~voor~~ <sup>de</sup> gewapende volk ~~waren~~ <sup>gewapende burgers en arbeiders</sup> wyken en als gevolg van de revolutie in Parys, waar de heerschappij van het gepriiviligeerde groothofitaal ~~was vernietigd~~ vernietigden.

werd de bourgeoisie aan de regering geroepen. Maar nu brak in felle strijd de in de diepte verborgene klasse tegenstelling; tussen bourgeoisie en proletariaat los; in Parys werd in de Juni-stand de arbeiders verslagen en uitgemoord. Dit bezegelde de



4  
verdere getraglijn van de Duitse bourgeoisie, die met de koning een accord sloot; de  
revolutie werd niet doorgeret tot een volledige heerschappij van de bourgeoisie; zy was  
terreden met eenige invloed; het feodale machtsapparaat van staat, adel, en koningschap werd  
intakt gelaten om als macht tegen ~~te staan~~ het proletariaat te dienen.

Duarmee was de onderstelling vervallen, waarop het K. M. een spoedig opsteden van  
de proletarische revolutie in Duitsland verwacht had. De bourgeoisie zag in het  
proletariaat een grooten, principieler vijand dan in ~~alle~~ de feodale klassen. Het  
lydperk van de door de bourgeoisie <sup>(burgerlyke</sup> ~~gevoerde~~ <sup>gevoerde</sup> revoluties was voorby. Waar de arbeiders,  
klasse voor haar eigen noodzaak <sup>gevoerde</sup> de burgerlyke vryheden wil veroveren, vindt zy  
slechts kleine deelen van de burgerlyke klasse aan haar zijde. Er is voor haar  
niet meer een gemaklyke weg naar de heerschappij via <sup>een</sup> ~~de~~ revolutie van de  
bourgeoisie. Om meester over de produktie midelen te worden zal zy haar eigen  
klassenmacht, tegen <sup>de verzengde</sup> ~~alle~~ macht van alle oude en nieuwe heersende klassen moeten  
opbouwen in ~~de~~ <sup>de</sup> strijd.

Het K. M. gaf haar daartoe de theorie; doch nog enkel in onvoltooide vorm.  
Dat het kapitalisme door zyn ontwikkeling haar tot macht zou brengen,  
kon ~~aan~~ op algemeene gronden van <sup>de wetenschap der</sup> ~~maatschappelyke~~ ontwikkeling  
verzekerd worden. Maar hoe het kapitalisme dit zou doen, door welke wetten  
zyn ontwikkeling zou worden bepaald, dat kon eerst blyken door ~~een~~ <sup>een</sup> diepgaande  
ekonomische studie, waaraan <sup>(zyn eigenlyke levenswerk, waaraan de uitkomst bevat is in)</sup> Marx zich na 1848 zette, ~~en~~ <sup>waarvan</sup> ~~zijn~~ <sup>zijn</sup> werk ~~was~~  
„Het Kapital“, <sup>waarvan</sup> in 1869 het eerste deel verscheen.



1. Overzicht waarom CM nieuwe theorie v Kap ontw.  
Voorbely, theorie in Kapital, meerwaarde, Cene. tendens

2. Ontwikkeling: Kapital. concentratie technisch  
wetenschapp. en bewust. ben.

- (verhoogd productiviteit arbeid)
- (grootste industrie tot v landbouw)
- (vergroott arb klasse)
- (onder, middenland, opt. intell. klasse)
- (Kap prod. ondermynt gebruikspred. in rest aarde)
- (Kap prod. duwt tot warenprod, grondstoffen voor ind. en cons.)
- (Kap prod. vermenigv. zich door uitvoer prod. middelen)
- (In alle landen en wereld wordt Kap. uitgeoefend)
- (Inv. structuur: Vrije concurrentie ontstaat)
- (toen reeds grootkap. onder: spoorweg, kool, ijzer v staal)
- (als corruptie beschouwd)
- (By afname aantal, concentr. komt opheffing vrije concun., Kartel en trustvorm)
- (Zaaklyk directe sturen v staatsmacht)
- (Staat direct agent v grootkapitaal)
- (Oorlogen, roger voor handelswinst)
- (Nieuw eent tot consolidatie van nieuwe staatsmacht)
- (door revol. en oorlog (Duitsl, Natie))
- (Staat nu organ v kap; als nationale bourgeoisie)
- (voeren oorlog)
- 1. ter verover kolonien, onderw. inboort.
- monopolen v producten, uitplundering, spoorweg
- 2. ~~dan en dan~~ imperialisme: schijnt om wereldmacht
- 3. ~~wereldmacht~~ Duitsl - Engeland
- 3<sup>de</sup> wereldoorlog, uitbarsting
- (Macht Kap. over aarde enorm toegenomen)
- (Kap. beheerst en doortrukt alle landen.)

(Hier ontstaat  
valende  
winstvoet v  
Kapitaal-  
vermindering)

3. Arb. klasse



- 1 | One hundred years ago it was that the Communist Manifesto opened the way to a conscious working class movement aiming at the overthrow of capitalism. At the time when both capitalism and working class were in their first ascendancy ~~it~~ <sup>it</sup> ~~could~~ <sup>is</sup> this revolution could appear a nearly, not all too difficult matter -

1 | Overzicht van hoofdpunt: Tot the first forme capitalism as a transitory state in the development of society

(the much praised progress demerited as early exploitation)  
 1 | Rebellion, resistance of the workers, and soc. ut. in ind, comm. ut. shown as first indication of revolutionary role of work class.  
 Rev. task off by a social revolution annihilate capitalism, abolish their expl., establish themselves as <sup>new</sup> ~~working~~ class, conquer political & social power

Oproep aan het slop.

2 | Kleine uitbr. cap. woen. - wel overal in wereld als ontbrennende, onbinderde kracht; Maar Kapitalisme als vorm van productie, beheerscht social life, alleen in <sup>productieve</sup> factory districts & Engeland; eerste begin v. fals in Frankr. e. Du op enid plaate. Grote man <sup>ende</sup> elen leue, zelfprod, of kleine prod v. markt, nog overal algemeen - <sup>cap.</sup> Industrië mall islands in ocean v. agr. prun. Maar va die eel gey onbinderde kr uit.

Honderd jaar geveit v. kap. heeft wereld, interly en innerly veranderd - uitbr. gradueel over Eur, Am, alle continenten. Alle primit volk. tot kolonien gemaakt, onderworpt, ingeschakeld als lever. v. grondst. Overal oude prodvorn nut slechts verstoort maar geheel omgewandelt. Hun prim barbaarsheid verduijnt tot stijgen v. uitbrun tot bewuste armende ellende.

Innerlyke structuur. Voortgeschuud door koninkr. onthoudheid techniek, met als basis natuurwetenschap; groeit tot grooibwys Kap. concentratie tot groothapitaal, in hand van kleine groepen financiers, die geheel el. leue beheerscht, meesters, machty als nooit vorn van. In hongerog klane van ryke of welgestelde ondernemers, spekulanten, directeurs, aronheren, <sup>bouwcrisis</sup>  
 Productiviteit arbeid toernemen. Wetensch. methode.



Dese eeuw was een eeuw van opkomende strijd van de  
arbeid tegen kapitaal.

Nog wel niet meer dan een begin, een eerste fase  
Dese eerste fase was die van geleide strijd. Waarby ~~initiatief~~  
ideeen, en leiding <sup>was</sup> niet van massa's zelf, maar van  
enkelingen, anderen.

Wat reeds te voren Engeland had te zien gegeven, herhaalde  
Zich in verschillende vormen in andere landen.

~~Inmiddels~~ Onmiddellijk verzet was initiatief der massa's;  
ook eerste vormen van aansluiting in veroveringen.

~~Grote doelen~~ Grote doel van bevrijding uit uitbuiting, uitgedrukt  
door kommunisten in plaats te hebben, ontstaan in de  
enkele koppen, die zich tot groepen en partijen voegden, werd  
een leer en doel, aan de groeiende massa's gepropageerd  
door dese partijen. Program en doeleinden door dese  
opgesteld, massa's aanhangers waren volgelingen.

Nader doel twee vorm, formuleers.

Heeft ontwikkeld in Duitsland om 1900 - feitelijke

Heerschende kapitaal trad als economisch leids op;  
als macht die heerste, arb. gedwongen te volgen -  
De partij, in bond met vakbond, stelde zich als nieuwe leids,  
arb. losmaken van oude, met enkel geestelijke, maar ook  
in daadwerkelijke besturen v. handelen -

Trad als continu leids op, groeiend percentage aanhangers,  
verlegenvoortzetting nieuwe econ. structuur: de van  
staatswijze geleide economie -

Door toename stemmen tot 50%, meerderheid,  
of door politieke revolutie moest dit verwezenlijkt

Kap ontw. zelf leidde tot staatskap - hier vloekte de  
hydelijp, socialisme, samen met kap ontw.

(Punt reformisme, afschrijven houd. van staatsplan economie)



Waarom gedachte aan snelle politieke rev. niet verwezenlijkt

144/17

Wlsh arbeiders groeide op in fasen

Zelfstandige eigen beweg's in vorm van stakingen  
tegen Kap. uitbuiters (in lande ontluikend Kap)  
(in lande waar nog in eerste begin; politieke doeleinde)

land & komm. etc.

Staking als massale klassebew.

geen individ. maar  
kollektieve

massaal niet in zin van miljoenen massa's, aantal  
maar in zin van totaliteit, gezamenlijk als één geheel  
in homogene eensgezinde actie

terwijl politieke denkbeeld, en revolutionaire by  
afzonderlijke personen, voorgangers, leiders - hier ook uit andere  
kamen.

Polit. denkbb. gaan dieper, wyder gedacht, over toekomst,  
hulle programma, wyze op ontwikkel.

Praktijk kennis, wetenschap in massa's leestelske strijd  
Maar stakingstijd wortelt meer onmiddellijk in klassewesen,  
uit spontane klasse gevoel, is zelfbeweys van massa.

Richt zich tegen Kapitaal als zwaarte, afzonderlijk, of in groep

Eerst aansluitend, daarna steeds bewuster en oprekkender,  
neemt arbeid eigen lot, eigen daad, eigen beweg's in handen

Politieke strevinge naar twee versch. objecten

1. denkbeeld over ~~andere~~ <sup>andere</sup> productiewyze.

om deze te brenge, staat als machts. pol. macht niet  
voorligge, of veroveren en dreimbaar maken  
of vernietigen, of brenge om zijn functies ontnemen  
verschillende richt. in socialism, communism, anarchism.

2. praktische strijd voor ~~democratie~~ <sup>democratie</sup>.

Staat's inst. voor ~~het~~ <sup>hervorming en</sup> Kapitaalisme beter aanpassen  
instellingen van voor

Rust fundamente instellingen, noz uit tyd absol. aanhang

verwijdend -

sterke Kap. krachte trachte deze als verweer tegen  
invloed arbeid tegenstand te houden  
en als wapen in militaire strijd (Duitsland)

Deze twee strevingen vereend in de sociaaldemocratie  
die zich van het Duitsland machts ontplooiende  
en by winst, een arbeid overal behuuste.



C

4/ Over arbkl weinig gezegd. Ze is nog niet dan object 144/18  
van uitbuits. Taak en toekomst aangegeven.  
Verovers van politieke heerschappij

Eerst 3) Rol van staat; politieke organisatie v maatsch.  
ten dienste van heersch. kl., opgebouwd door heersch. kl.  
Terwijl leidz. productie in hand van bourgeoisie afzonderlyk  
ondernemers, later directie van grootere ondernem., had staat  
functie deze orde te bevleeg. tegen <sup>alle</sup> kl., nationaal georgan.  
thyd tegen andere nationale bourgeoisie; inwendig voorwaart  
te scheppen voor ongetuurd, winstgevend product, door

Bourgeoisie heeft te voren heersch. kl. van haar  
domen. macht beroofd, en by zich ingelyfd, hun eigendom  
tot burgerlyk eigendom gemaakt, en hun functies  
in de burg. mach. toegewezen, van bestuur en oorlogvoering

Zoo sociale wetten, hervorming, <sup>plaats</sup> om arbeiders in dit systeem  
te regelen, hun opstandigheid en verzet in banen te leiden -

Met intrede nieuwe eeuw franchise staat, ingrypen in  
elk steeds omvangryker

> Parlarmentarisme, overal naar Engels voorbeeld, daartoe  
beste ~~pol~~ pol systeem. Onder geleidz. doorgezet A.K. kon  
elk gewicht's belang zijn stem door hooren, invloed winnen  
en meten, en naar zijn kr. uitoefenen.

Verhinderde verzet kleine bourgeoisie tegen onderz. en  
afhankel. kl., arb. tegen uitbuits, door hun gelezenheid  
tot protest onder illusie van zelf regeers. bepalen,  
verhinderde scherper <sup>glorieuze</sup> vorm van stryd. Kamouflage voor  
politieke mach. van grootkapitaal, dat als lewendende kracht  
v.d. mach. de regeering beheerschte

In Eng, Fr, Du, Am. ~~ten~~ daar



By publicatie manifest kon schynen eenvoudige zaak  
 Maar "een prodwyze gaat niet onder een"  
 Ind. Kapitalisme was eerst in opkomst, enkel land  
 Had nog geheele wereld te veroveren, niet enkel overheersen  
 maar doortrekken, vervullen  
 Een eeuw van ontwikkeling heeft kap tot volle ontplooiing  
 op toppunt van macht en kracht  
 Hiertegen heeft arbel. haar macht op te bouwen  
 Is nog pas in eerste begin

Groei v arbel tot eenheid en zelfbeschikking, d.i. tot macht en  
 meesterschap  
 in meerdere stappen over tussenvormen.

Evenals ontwikkel. van de bourgeoisie

Eerste zelfstandigheid en strijd in de feodale mch  
 in vorm van gilden, en van stedelyk zelfbestuur  
~~de~~ vormde deel, element van feodale mch.

Zoo in 19e eeuw arbel. in eerste zelfstandige strijd <sup>tegen</sup> kap.  
 in vorm van vakvereenig. en politieke party,  
 element en noodzakelyk deel in kap. mch

Zoals die toen tot element v onderdruktheid werd <sup>beschoupt van</sup> ~~door~~ <sup>door</sup> natuurghem  
 bourgeoisie, zoo deze nu tot elem. v onderworp. houd. der arbe  
 van de arbeiders onder nieuwe heers. Belemmering.

Alle moede verdwynt of gaat verloren; Burgerl. revolutie scheefte gans  
~~toen~~ <sup>verv. door nieuwe</sup> <sup>vorm v burgerlyk</sup> <sup>meesterschap</sup>  
 arbel. revol. zal deze op zy schuiven  
 en vervang. door nieuwe vorm arb. heersch

Macht: interlyke basis voldoende, aantal, functie  
 Bewustzijn ontwikkel. bleef achter.

Quaestie nieuwe middenklasse, intellectuele  
~~stap~~ <sup>stap</sup> <sup>Vormen onder kap. lmg v geprivilegeerde werkers,</sup>  
 steeds meer belangrijke leidinge technische functie  
 lagere rang vervloegen in proletariaat, uitbuit. hoofdkarakter  
 Hogere rang nemen deel aan <sup>tegen</sup> <sup>kapitalisme</sup>  
 Hun mch ideaal valt samen met streven naar staats ~~sozialisme~~

Het staatskapitalisme  
 als apart hoofdstuk



Het Komm. Manifest was de onthulling van de revolutionaire rol van de arbeidersklasse

~~Rege~~ In het theoretisch begrip van de msh. was het het begin van een nieuwe periode. Tot nog toe ~~ge~~ wereldbeeld bepaald door kapit. ontwikkelings; beeld van opgroei van <sup>maatsch. van</sup> vrije zelfstandige producenten, tesamen in hun ekon en pol. verbond het geheel vormend, onder afwijking van oude feodale binding uit de heersch. v grondheer - zich ontplooiend als vrije mannen, gelykgerichte burgers; zich bedienend van hun besit aan <sup>nu</sup> middelen, elk aanvoerder van in dienst genomen arbeids.. handen. De staathuishoudkunde, de leer van productie, handel, geldverkeer, was de wetenschap van deze maatschappij; daarin hield hun uitbuit van de arbeiders hun "uclwaartstoeven", waarin de arbeiders een passieve, soms lastige, belemmerende factor is. ~~Maar~~ <sup>Maar</sup> ~~toe~~ was de leer van de msh. als voortgaande ontw. van kapitalistisch productie

Het Komm. Man. opende nieuwe periode van inzicht. de lage verachte massa van afhankelijke arbeiders, de in diepe ellende levende wonslaven, zy kregen ineens een nieuwe rol, die van bringers van nieuwe maatschappij vorm.

Nu kap. als voorliggende overgangsvorm aangebond, En nu de doodsklok van de kap. maatschappij geluid. ~~en nu~~ <sup>en nu</sup> ~~zijn~~ <sup>zijn</sup> primitieve enge kleine wereld van kleinbedryf en de komende georganiseerde zich zelf besturende vrije menheid, volledige technische beheersing van alle natuurkracht in dienst van menselyk leven.

En de doodgravers van het kap. zou zijn de klasse van de geminachte onwetende loonarbeiders, opgroeiend tot een schryfbare klasse, ~~strijd~~ <sup>strijd</sup> ontwikkelend tot verover van macht, tot revolutie.

Daarin beteekent v Komm. Man. ; mylpaal in de ontwikkeling van geestelyk inzicht in maatschappij.

Alles nu in nieuw licht -



Ethische gevoelens — tegenover egoïsme, zijn gemeenschapsgevoelen.  
 Gemeenschapsgevoelen by dieren  
 Wat daar sociaal instinct is in aard niet verschillend van  
 Wat de menschen ethische gevoelens wordt genoemd  
 — Dus heel eenvoudig —

In Comm. Kap. werd  
 Taak van Lothom? v. arbeid aangegon.  
 Bekeken niet dat zijn inzien, als door toevallig  
 aangeraakt, een zelfbewust, kritische, behwame kleine  
 van zelf besturende was geweest.  
 Nog steeds wat zij reeds geloofd had, een meer  
 zwaar gedult, mateloos, nu ender in het begin in  
 felle opstand, dan korte eenheid van vader en handal.  
 Maar nu niet tot die vastgestelde eenheid, en nu  
 niet met die grote kennis in maatschappij, noch  
 door zelfbewust.

only  
 seed  
 enalen  
 konn  
 geden

Die konde eens door praktisch strijd komen  
 in pract. strijd kon met de maatsch. <sup>deurkap</sup>  
 Kapitalist <sup>opreep</sup>  
 Niet, door theorie leed als KM.  
 die kon alleen verheven, maar niet daad.

Rol v. manifest, theorie —  
 Opkomt bouw had zo veel niet gekend  
 opstaan, uit telkens verder gevoude ophef  
 en macht, <sup>telkens nieuwe nog onvolkomen theorie</sup>  
 En zoo arbeiders ook kan allee door  
 steeds verder, dapper stapp.  
 \* Theorie, hoe onvolkomen, dat nu  
 vergeleken met macht, <sup>voorged. daad</sup>  
 of, hoort, als ontnoedich.

Theorie in KM zelf nu onvolledig.  
 Leer v. Kapitalist eerst later

\* Theorie was geve van vastheid, toekomstbeeld, dus kracht  
 Maar ook onder geve in latere tyd. Theorie bracht komende  
 groothed, macht, rol zoo naar voren, dat werksfeer afwek <sup>zelfbewust</sup> naar



Geen ontwikkeling

Arb. - teurachs gegroeu. In alle landen ontstond nu klame van  
toontrekkenende indus. arb. in dienst v kapitaal  
Vande hoorigheid en landkwoegen daarin onziet  
In kuyut landen groeide aandeel prot. in bevolg, doordat zelfst  
middenstand afsakte en agrar. bedryve verminderde, frek naar sleden  
Percenten aangeven -

Roep naar eenheid, die uit Comm. Manf. klont, was bevruste grenzige  
uitin van wat vanzelf, intuief, roep uit eigen hart was.

~~Alle~~ veeren Proletariers vereenigden zich, vormde gesloten eenheid  
vagr handeli, vormden organisaties.

Proces van organisatie vult de geheele eeuw; telkens by sprongen.

toef ook in gestadige groei Komm. M. alleen vereenigt u;  
Zest met hoe, in welke

{ Vakvereeniging.

{ Politieke partije, want stryd was een pol. str. ; ging om  
veroverg van heersch. over maatsch, d. i. van de politieke macht.

Welke positieve uitwerkingen:

In fabriek, by vele, erkende meespraak, suggestie  
In politiek, algem. kies, ~~to~~ sociale weth, dwang voor regeerij om  
door soc. wetten <sup>hun</sup> oppositie te verzwakken.

Staatstracht tot verbeterg van ergelyke misstanden.

Bracht illusies mee: industriële democratie, meezeggenschaps,  
deelname in beheer, overgag naar geheel beheer  
politieke dem als middel tot parlam. meerderheid <sup>Laar mee</sup>  
socialistische ordening door wetten <sup>arbeid meester</sup> invoeren.



In de eerste periode strijd en verzet kan nu niet meer dan de absolute macht (van de heersende klasse te beperken, de willekeur in handelen). Het gaat om die. Het gaat nu slechts om die rechten en vrijheden te verzekeren, die inherent zijn aan kapitalisme zelf. Kap. is een prod. wijze, die, hoewel slechts een overgangstoestand, toch in zichzelf de levensmogelijkheid van de gehele maatsch. ~~doel~~ kunnen ~~schaffen~~ geven. Dus zowel de uitgebuite als de uitbuitende klasse moeten zekere rechten, formeel of feiteljk, bezitten waardoor ze elkaar in evenwicht houden, blijven bestaan. Voor arb. is dit: betaals van de waarde der <sup>geleverde</sup> arbeidskracht, in volle omvang, dus voor algeheele reproductie. Het mechanisme van kapitaaluitbuit brengt mee, dat dit ~~dit~~ voortdurend geschonden wordt. De strijd van de arbeider, klannesrijd tegen kapitaal, is de kracht, die deze levensmogelijkheid moet verzekeren. (Wet v kap. werkt niet automatisch). Deze strijd is inhoud van arbeidersbeweg in de eerste eeuw na het K. M.

Politieke strijd is, door middel v verlies en parlement zooveel invloed, dat door sociale wetten willekeur v afzond kap. ingetoomd wordt.

Het is kenschetsend voor wesen v kap., dat zijn innerlijke wetten, waardoor alleen kan blijven bestaan, door de windkracht v h. kap. steeds aanzetend en ondermynd, slechts verzekerd door de klannesrijd v d. uitgebuitte zelf.

Uitgesproken doel v d. Socdem. was een nieuwe regers en staatsregels, die productie zou organiseren, dus de staatsorganen tot leiders van productie.

Uitgespr. doel van valsbewegs: een meezeggenschap in arbeidsvoorwaarden, dus regeling, niet opheffing van de kap. uitbuit.

Van een streven naar zelfbestuur en zelfregeld der productie is in deze geheele periode nog niets te bemerken. Dus 2 kenmerke: 1. tot als in begin eigen beweg. en actie v d. klasse, dan hun uit de hand genomen, door leidende krachten.

1. Fast niet het kapitalisme wesenlyk aan, tracht dragelyk te maken en zoo te bestendigen.



Strijd v arb. tot nu toe heeft zoveel konserwatief als revolutionair karakter.

Doel is zich handhaven, eigen posities verzekeren in kapitaal dwz. het kapitaal tot dragelijke, beredensstellende toestand te maken.

(Dit illusie van alle hervormers; meenen dat daardoor steeds verdere verbetering, dus onvormig tot harmonisch en welvarend systeem mogelijk)

Natuur v kapitalisme verhindert dit doel bereikbaar. ~~De toestand~~ noodzaak, dus krachtige actie naar steeds vergrootte winst, kapitaal profijt ~~wordt~~ <sup>wordt</sup> steeds weer levensstandaard omhoog duikt. Daardoor konserveerbare tendens steeds weer ondermijnd, kan slechts tydelijke slagen. Arb gedwongen steeds weer strijd genomen.

Daarnaast revolut. tendens in groei van samenhang en eenheid. Nieuwe karakter eig. v solidariteit, klasse bewustzijn groeien op als basis voor revol. strijd.

massa natuurvereen. leden tegenover politieke doeleinden door soc of comm. party opgelegd. Terecht, want werd bestuur door soc staat. ~~Het~~ Nieuwe ec. alleen door strijd uit hens zelf. voor meesterschap over productie. Wel eens gemeend als leid, door van Vereen (leiden) kan kom allen als rebellië daartegen, uit arb zelf. Dus verzet tegen beide vormen van leiderschaps.